

Poz. 98

UCHWAŁA NR 375
RADY NAUKOWEJ DYSCYPLINY JĘZYKOZNAWSTWO

z dnia 29 czerwca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu o stanie dyscypliny językoznawstwo
na Uniwersytecie Warszawskim**

Na podstawie § 49 pkt 9 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 190 z późn. zm.) Rada Naukowa Dyscypliny Językoznawstwo postanawia, co następuje:

§1

Przyjmuje się Raport o stanie dyscypliny językoznawstwo na Uniwersytecie Warszawskim. Część A Raportu stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Naukowej Dyscypliny Językoznawstwo: *M. Danielewicz*

Część A

Kryterium I – dorobek publikacyjny

Lata 2017–2021

Działalność naukowa w obszarze publikacyjnym w porównaniu do dwóch pozostałych kryteriów została oceniona najniżej — poniżej wartości referencyjnej. Uzyskała 196,76 pkt., a wartość referencyjna wynosiła 205,982 pkt. Waga przypisana I kryterium dla dyscypliny językoznawstwo wynosi 70.

Osoby reprezentujące dyscyplinę językoznawstwo (tj. 277 autorów i autorek) opublikowały łącznie 2531 osiągnięć naukowych (w tym artykułów: 2237), uzyskując 73 455 pkt. Na jednego pracownika na jeden rok przypada średnio 53 pkt., a średnia wartość jednego udziału (publikacji) wynosi 29 pkt.

W dyscyplinie językoznawstwo dominują osoby pozyskujące punkty na niższym poziomie (70, 40, 20 pkt.). Średnia wartość jednego udziału publikacyjnego za lata 2017–2021 wynosi 29 pkt., a za lata 2019–2021 (po zmianie punktacji) — 40 pkt.

W ewaluacji uwzględniono 857 udziałów naukowych, tj. 686 publikacji naukowych, przygotowanych przez 252 autorki i autorów. Tych 857 udziałów uzyskało na rzecz dyscypliny językoznawstwo 46 637,20 pkt., a na rzecz poszczególnych osób badających — 43 789,34 pkt. Średnia wartość jednego udziału za okres ewaluacji wynosi: za lata 2017–2018 — 54 pkt., a za lata 2019–2021 — 75 pkt. Z 857 udziałów do ewaluacji uwzględniono:

- 513 udziałów w artykułach naukowych — ich łączna wartość wynosi 24 821 pkt. (dla dyscypliny), czyli 53%; ich średnia wartość w ewaluacji wynosi 48,38 pkt.,
- 116 udziałów w monografiach — ich łączna wartość wynosi 12 591 pkt., czyli 27%; ich średnia wartość w ewaluacji wynosi 108,54 pkt. (co należy uznać za wysoki wynik),
- 173 udziały w redakcjach monografii — ich łączna wartość wynosi 5056 pkt., czyli 11%; ich średnia wartość w ewaluacji wynosi 29 pkt. (co należy uznać za niski wynik),
- 52 udziały w rozdziałach w monografiach zbiorowych — ich łączna wartość wynosi 3750 pkt., czyli 8%; ich średnia wartość w ewaluacji wynosi 72 pkt. (co należy uznać za stosunkowo wysoki wynik),
- 3 udziały w materiałach konferencyjnych (uwzględniono tylko te za rok 2019) — ich łączna wartość wynosi 420 pkt., czyli 0,9%.

W przeliczeniu jednostkowym największy wkład w wartość udziałów miały materiały konferencyjne (wartość jednostkowa: 140 pkt.), monografie (108,54 pkt.) oraz rozdziały (72,11 pkt.). Stosunkowo niską wartość w całościowym uzysku stanowiły udziały w artykułach naukowych (48,38 pkt.) oraz w redakcjach monografii (29,22 pkt.), których jest jednak najwięcej (53%). Trzeba jednak pamiętać, że są to dane pozyskane nie na podstawie realnego dorobku językoznawców, a dorobku zoptymalizowanego (wybranego według optymalizującego algorytmu) na potrzeby ewaluacji.

Udział osób w liczbie uzyskanych punktów w latach 2017–2021 przedstawia się następująco:

- 2,5–199 pkt. — 135 osób,
- 200–399 pkt. — 85 osób,
- 400–599 pkt. — 30 osób,
- 600–999 pkt. — 22 osoby,
- 1000–1800 pkt. — 5 osób.

Jak widać, wśród językoznawców z UW najwięcej było takich, których publikacje wygenerowały mniej niż 200 pkt. Im wyższe progi punktowe, tym liczba badaczy mniejsza.

Jeśli chodzi o **artykuły naukowe**, to dominują te za 70, 40 oraz 100 pkt. Od roku 2020 zaczyna się zarysowywać tendencja do publikowania artykułów wyżej punktowanych: za 70, 100, 140 i 200 pkt., co należy ocenić pozytywnie. Ogólnie potencjał publikacyjny badaczy reprezentujących dyscyplinę językoznawstwo można uznać za stabilny, gdyż nie ma silnych skoków w liczbie publikowanych artykułów oraz pozyskiwanych punktów.

Najwięcej, bo 126, punktotwórczych artykułów opublikowano w pięciu polskich czasopismach, z których cztery są notowane w bazie Scopus. Ich łączny potencjał wynosi 4464 pkt. (9,9% udziału w łącznej punktacji), a ich udział w zbiorze wszystkich artykułów wynosi 14,7%. Artykułów opublikowanych w wysoko punktowanych czasopismach (200 pkt.) było znacznie mniej, bo tylko 11, a ponieważ pisane były we współpracy, to wytworzyły 13 udziałów o łącznej sumie 2600 pkt. Zostały one pomieszczone w czasopismach anglojęzycznych.

Zaleca się publikowanie artykułów wieloautorskich w czasopismach wysoko punktowanych.

Jeśli chodzi o **autorstwo monografii**, to w każdym roku objętym ewaluacją liczba uzyskanych za nie punktów mieściła się między 2000 a 3000. Jest to tendencja stabilna. Zdecydowanie przeważają prace nisko i średnio punktowane, a udział tych za 300 pkt. jest bardzo niski. Należy jednocześnie zauważyć, że rośnie udział monografii z poziomu 120 pkt., co niewątpliwie jest dobrą tendencją.

Zaleca się publikowanie monografii wieloautorskich w wydawnictwach z poziomu II.

Jeśli chodzi o **redakcje monografii**, to w każdym roku okresu objętego ewaluacją przynosiły one niewielką liczbę punktów — od 19 do 55, przy czym nie obserwuje się tendencji wzrostowej ani spadkowej. Biorąc pod uwagę to, że według obowiązujących regulacji za redakcję otrzymuje się 50% punktów przyznawanych monografiom na dwóch poziomach: 300

pkt lub 120 pkt., należy unikać publikowania monografii zbiorowych w wydawnictwach z poziomu I, a dążyć do wydawania tego rodzaju prac w wydawnictwach z poziomu II. Zdecydowanie opłaca się publikowanie monografii wieloautorskich.

Jeśli chodzi o **rozdziały w monografiach zbiorowych**, to liczba uzyskanych dzięki nim punktów stopniowo wzrasta (od 600 w 2019 r. do 1425 w 2021 r.). W analizowanym okresie uzyskano za nie prawie tyle punktów, co za artykuły w lepszych czasopismach krajowych i prawie dwa razy więcej niż za artykuł za 40 pkt. Wniosek z tego jest taki, że publikacja tego samego tekstu może się opłacić bardziej w tomie zbiorowym niż w niżej punktowanym czasopiśmie. Kosztem tego jest jednak osłabiona rozpoznawalność autora. Rekomenduje się utrzymanie tego trendu, a także publikowanie rozdziałów w monografiach zbiorowych w wydawnictwach z poziomu II.

Jeśli chodzi o **materiały konferencyjne** (*proceedings*), to co do zasady w językoznawstwie nie są one zaliczane do publikacji punktowanych. W roku 2019, bo tylko ten został uwzględniony w badaniu, badacze z UW wygenerowali 420 pkt., co dało 3,67% udziału w ogólnej punktacji – wynik ten został uzyskany dzięki 3 pracom. W ewaluacji uwzględniane są głównie prace z zakresu lingwistyki komputerowej i przetwarzania języka naturalnego, lecz one nie generują wielu punktów dla UW, gdyż tymi dziedzinami zajmują się głównie badacze z uczelni technicznych i instytutów informatyki (głównie Instytut Podstaw Informatyki PAN). Jeśli chodzi o materiały konferencyjne z zakresu badań przypisanych do dyscypliny językoznawstwo, to w ewaluacji uwzględniane są te, które dotyczą fonetyki akustycznej. Warto zadbać o to, by włączono do listy publikacji punktowanych także prace psycholingwistyczne, gdyż mają one duży potencjał ewaluacyjny.

Formułując **wnioski** dotyczące ewaluacji publikacji w okresie 2017–2021, należy pamiętać, że w okresie objętym ewaluacją obowiązywały dwa systemy oceny publikacji (przed 2019 r. punktacja dla czasopism lingwistycznych była niższa niż po 2019 r.). Niezależnie jednak od tego trzeba stwierdzić, że przeważająca większość publikacji to prace nisko punktowane — aż połowa przyniosła nie więcej niż 15 pkt. Po zmianie systemu oceny publikacji ciągle liczba nisko punktowanych artykułów, rozdziałów i monografii jest niemała, jednak połowa to prace ocenione na 70 pkt. i więcej, a 18% stanowią publikacje za co najmniej 100 pkt.

Liczba artykułów i monografii w każdym roku ewaluowanego okresu była w miarę stała, natomiast zauważalne są dwie zmiany: znaczący spadek liczby redagowanych tomów (w 2017 r. — 95, w 2021 r. — 20) i stopniowy wzrost liczby rozdziałów w publikacjach wieloautorskich (w 2017 r. — 6, w 2021 — 21). Porównanie danych włączonych do kryterium K1 z pełnymi danymi z SEDN za lata 2017–2021 pokazuje, że publikacje zgłoszone do ewaluacji znacznie przewyższają wartość punktową ogół publikacji, które trafiły do sprawozdań w opisywanym okresie — średnia na publikację w SEDN to 29,02 pkt., przy średniej na badacza zaledwie 32,52 pkt.

Rok 2022

Z danych PBN, otrzymanych z wydziałów, na których sprawozdawane są publikacje w dyscyplinie językoznawstwo, w roku 2022 uwzględniono 296 publikacji, przygotowanych

przez 138 autorów i autorki. 232 publikacjom zostały przyporządkowane punkty. 16 autorów/autorek nie ma przypisanych publikacji. Na wspomnianych 296 publikacji składają się:

- 152 artykuły, które wygenerowały 8240 pkt., co daje 42,56 % udziału w ogólnej punktacji,
- 16 monografii autorskich, które wygenerowały 880 pkt., co daje 4,55 % udziału w ogólnej punktacji, • 20 redakcji monografii, które wygenerowały 1440 pkt., co daje 7,44 % udziału w ogólnej punktacji,
- 108 rozdziałów w monografiach zbiorowych, które wygenerowały 8800 pkt., co daje 45,45 % udziału w ogólnej punktacji. Udział osób w liczbie uzyskanych punktów w roku 2022 przedstawia się następująco:
 - 99–200 pkt. — 57 osób,
 - 100–299 pkt. — 49 osób,
 - 300–499 pkt. — 12 osób,
 - 500–1100 pkt. — 4 osoby.

W porównaniu do lat 2017–2021 wzrosła średnia punktów za udział publikacyjny, co należy ocenić pozytywnie. W okresie 2019–2021 wynosiła ona 40 pkt., a w 2022 r. — 65 pkt.

W porównaniu do lat poprzednich w 2022 widać istotny regres ilościowy publikacji, jednak progres w pozyskiwanych punktach — w roku 2021 opublikowano 401 artykułów za 18 202 pkt., a 2022 — 296 artykułów za 19 360 pkt. Średnia prac z roku 2022 jest wyższa o 20 pkt. i wynosi 65 pkt. Jest to największy skok jakościowy w ubiegłych latach.

Niepokojący jest spadek liczby monografii, szczególnie w wysoko punktowanych wydawnictwach (tylko dwie po 200 pkt), a także liczby artykułów w wysoko punktowanych czasopismach (10 po 140 pkt oraz 4 po 200 pkt).

Kryterium II — efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych

Ocena dyscypliny językoznawstwo w kryterium II ewaluacji wyniosła 8,47. Ocena dyscypliny była więc o 1,016 wyższa od wartości referencyjnej dla oceny A, która wynosiła 7,454. Waga przypisana II kryterium dla dyscypliny językoznawstwo wynosi 10.

Do ewaluacji dyscypliny językoznawstwo zostały zgłoszone 32 projekty finansowane przez agencje zewnętrzne. Spośród wskazanych projektów pozytywnie zaopiniowano 27, za które dyscyplina uzyskała 1735 pkt. Dodatkowo zostało dodanych 40 pkt. za usługę badawczą na zlecenie podmiotów nienależących do systemu szkolnictwa wyższego i nauki wykonaną przez UW, łącznie przyznanych zostało więc 1775 pkt. Źródła finansowania:

- Narodowe Centrum Nauki (NCN) — 16 projektów,
- Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (NPRH) — 3 projekty,
- Komisja Europejska (KE) — 2 projekty,
- inne — 6 projektów.

Typy konkursów NCN-u i liczba projektów, które uzyskały finansowanie w ich ramach:

- OPUS — 6 projektów,
- SONATA — 4 projekty,
- MINIATURA — 4 projekty, • BEETHOVEN — 1 projekt,
- PRELUDIUM — 1 projekt.

Agencje, które przyznały najwyższe dotacje:

- Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA) — ok. 2,6 mln € (1 projekt), • Europejska Rada do Spraw Badań Naukowych (ERC) — ok. 2 mln € (1 projekt),
- Komisja Europejska (KE) — ok. 0,5 mln € (1 projekt). Udział dyscypliny

językoznawstwo w projektach:

- 100% — 22 projekty (z czego 16 z NCN),
- mniej niż 100% (25%–50%) — 5 projektów.

Najniższe oceny w ramach ewaluacji są przyznawane za projekty finansowane w konkursie NCN MINIATURA — poniżej 1 pkt. Najwyższa punktacja (powyżej 100 pkt.) została przyznana za projekty finansowane przez Komisję Europejską: ERC oraz MSCA Horizon 2020. Punktacja projektów finansowanych przez NCN (z wyjątkiem MINIATURY i PRELUDIUM) mieści się w zakresie 10,57–41,45.

Zakres punktacji projektów badawczych jest bardzo szeroki — wynosi 0,33–915,8 pkt. Czas realizacji projektów, które otrzymały niską liczbę punktów, jest porównywalny z czasem realizacji projektów wysoko punktowanych. Punktacja wydaje się więc mocno krzywdząca dla podmiotu realizującego projekt oraz może działać zniechęcająco na pracowników akademickich, których długotrwała i wymagająca praca nie jest doceniana w procesie ewaluacji.

Oprócz źródła finansowania znaczącym elementem wpływającym na punktację jest wysokość dotacji — wraz z jej wzrostem rośnie punktacja.